

Teavikute massneutraliseerimise teenuse osutamine Tartu Ülikooli Raamatukogus

1. Teenus

1.1. Tartu Ülikooli Raamatukogu Massneutraliseerimiskeskuse (MNK) põhiteenus on liighappelistel paberil olevate teavikute neutraliseerimine.

Pabermaterjal laguneb peamiselt materjalis endas leiduvate ning aja jooksul tselluloosi lagunemisel juurde tekkivate happeliste ühendite tõttu. Lagunemisprotsessi peatamiseks on tänapäeval välja töötatud efektiivne happeliste ühendite neutraliseerimismeetod, mis võimaldab autentse info säilimise pikendades teavikute eluiga kordades.

Suure hulga teavikute üheaegseks neutraliseerimiseks kasutatakse spetsiaalset ressursisäästlikku tehnoloogiat. Töötlusprotsessi käigus viiakse paberiududesse magneesiumühend, mis aja jooksul õhuhapniku toimel muutub magneesiumkarbonaadiks. Töötlusprotsess ei kahjusta teavikuid.

1.2. Lisaks pakub MNK veel järgmisi teenuseid:

- pabermaterjali pH määramine pindelektroodiga;
- teavikute puhastamine;
- teavikute desinfitseerimine biotsiidiga.

2. Teenuse osutaja

Massneutraliseerimise teenust ning vajadusel neutraliseerimiseks vajalikke eeltötlusteenuseid osutab MNK, mis on loodud Tartu Ülikooli Raamatukogu juurde Euroopa Regionaalarengu Fondi toel.

3. Teenuse saaja

Teavikute massneutraliseerimise teenust osutatakse nii juriidilistele kui füüsilistele isikutele.

4. Teenuse hind ja maht aastas

4.1. 1 kg pabermaterjali (raamatud, perioodika, üksikud lehed jne) töötlemise hind on keskmiselt 13 EUR. Hinna moodustavad personali- (8%), otsesed (massneutraliseerimise ja kvaliteedikontrolli käigus kasutatavad kemikaalid jm tarvikud - 85%) ning üldkulud (7%).

4.2. Riigipoolset toetust MNK asutustevahelise ühiskasutusega seotud kulude katmiseks kasutatakse eelkõige E-varamu partnerasutuste ning riigi hallatavate mäluasutustes säilitatavate teavikute massneutraliseerimiseks. Kuigi kogud, mis vajavad neutraliseerimistöötlust ei ole üldjuhul kasvava mahuga, ületavad nad siiski kordades keskuse aastast töötlusvõimsust. Sellest tulenevalt peavad iga riiklikult tähtsate kogude säilitajad, lähtudes oma kogude säilitusstrateegiast, otsustama, millises mahu ja millised materjalid vajavad neutraliseerimist esmajärjekorras ning esitama vastava tellimuse aasta kohta MNK-le. Seejärel hindavad MNK

spetsialistid materjalide sobivust töötamiseks (nt. tintide sobivust kemikaalidega töötlemiseks). Riikliku toetuse suurust arvesse võttes rakendatakse toetust igale tellimuse esitanud asutusele proportsionaalselt selle asutuse aastase tellimuse mahu osakaaluga. Juhul, kui tellimuste kogumaht ületab seadme aastast töötlusvõimsust, vähendatakse eelnevalt kooskõlastades tellimuste mahtusid iga tellija kohta proportsionaalselt antud aasta kohta.

4.3. Riigipoolset toetust ei kasutata eraisikutelt, äriühingutelt või väljastpoolt Eestist esitatud tellimuste täitmisega seotud kulude katmiseks.

4.4. Teenuse osutamise kogumaht on ca 38 600 kg pabermaterjali aastas.

4.5. Minimaalne tellimuse suurus punktis 4.1 nimetatud hindadega on 40 kg. Kõik tellimused komplekteeritakse 40 või 80 kg portsudeks, mis arvestab seadme kõige ökonoomsemat kemikaalikasutust.

5. Tellimuse esitamine

5.1. Riigipoolset toetust kasutada soovija esitab eelneva aasta 1. märtsiks MNK-le tellimuse neutraliseeritavate teavikute koguse kohta. Tellimuses täpsustatakse ka kogude sisu ning võimalusel teavikute olukord, paberi pH, tindi koostis.

5.2. Tellimusi, mille täitmisega seotud kulude katmiseks kasutab asutus või eraisik oma finantsvahendeid, võetakse vastu jooksvalt.

6. Tellimuse täitmise tähtaeg

Teenuse osutamise tähtaegade määramisel arvestatakse varem esitatud ja veel täitmata tellimuste ja lepinguliste tööde mahtudega ning seadme aastase töötlusvõimsusega.

7. Lepingu sõlmimine

7.1. Lepingus spetsifitseeritakse:

- töödeldavate teavikute arv;
- logistilised küsimused (näiteks, millal ja milliste kogustena töödeldav materjal MNKsse jõuab);
- eeltöötlust, desinfitseerimist, eelnevat analüüsi vajavate teavikute arv;
- tellijapoolsed nõuded kvaliteedikontrollile, kui need erinevad MNK standardprotseduurist;
- tellimuse maksumus, mis sõltub tööde mahust, teavikute olukorrast ja tüübist;
- tellimuse täitmise tähtaeg;
- transport ja pakkimine - transpordikulud katab tellija;
- teenuse pakkuja ja ostja vastutused võimalike tekkivate teavikute kahjustuste korral.

7.2. Massneutraliseerimisse võetud ja teenuse tellijale tagastatud teavikute kohta vormistatakse üleandmise-vastuvõtmise akt. Massneutraliseerimise protsessi kohta vormistatakse protokoll.